

กฤษฎีกาสาร

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ (กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๕)
www.krisdika.go.th

๔

ความเห็นทางกฎหมาย
ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครองที่น่าสนใจ

๑๑

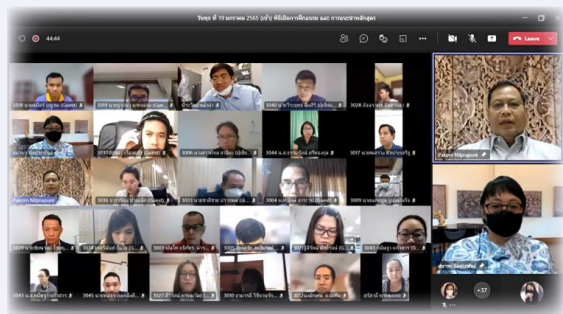
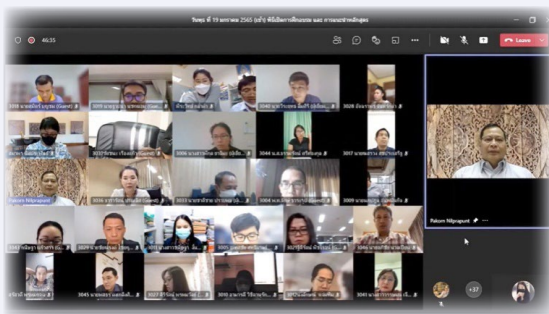
ชุดไว้ได้พรม
สฎิปพิเศษ

๒๑

NFT (Non-Fungible Token)
นวัตกรรมสร้างทรัพย์สินดิจิทัล

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา นักกฎหมายภาครัฐ ระดับปฏิบัติการ รุ่นที่ ๒๐ ผ่านระบบ Microsoft Teams จัดโดยสถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้เข้ารับการอบรมฯ เป็นนิติกรระดับปฏิบัติการจากส่วนราชการต่าง ๆ และนายทหารเหล่าพระธรรมนูญ ในระดับเทียบเท่าข้าราชการพลเรือน ระดับปฏิบัติการ ในสังกัดกระทรวงกลาโหม

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา นักกฎหมายภาครัฐ ระดับชำนาญการขึ้นไป รุ่นที่ ๓๐ ผ่านระบบ Microsoft Teams จัดโดยสถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้เข้ารับการอบรมฯ เป็นนิติกรระดับชำนาญการและชำนาญการพิเศษจากส่วนราชการต่าง ๆ และนายทหารพระธรรมนูญในระดับเทียบเท่าข้าราชการพลเรือน ระดับชำนาญการและชำนาญการพิเศษในสังกัดกระทรวงกลาโหม

นางสาวอัญชลิตา กองอรอด รองเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารความเสี่ยงในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อป้องกันการทุจริตในรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยแอปพลิเคชัน Zoom Meetings จัดโดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

บทบรรณาธิการ

สวัสดีท่านผู้อ่าน วันนี้นับบทความกฎหมายต่างประเทศจะนำเสนอข้อมูลที่หลายท่านคงเคยประสบปัญหากรณีมีการกิจที่ต้องเดินทางหรือติดต่อกับต่างประเทศ แต่เอกสารสำคัญที่จะนำไปใช้อ้างอิงในต่างประเทศจะต้องผ่านการรับรองจากกระทรวงการต่างประเทศ จึงจะได้รับการยอมรับว่าเป็นเอกสารที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการดำเนินการจะต้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน มีขั้นตอนยุ่งยาก เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของที่ประชุมกรุงเฮก ว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล ซึ่งจะมีอนุสัญญาหลักที่สำคัญคือ **“อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกข้อกำหนดของนิติกรณสำหรับเอกสารมหาชนจากต่างประเทศ”** โดยเปลี่ยนระบบการรับรองเอกสารแบบเดิมมาเป็น “ระบบการรับรองเอกสารตามอนุสัญญา **“Apostille”** ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนการรับรองเอกสารให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น สนใจติดตามอ่านได้ บทความทางกฎหมายนำเสนอเรื่องน่าสนใจ สำหรับทุกส่วนราชการที่ต้องออกกฎ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ภายในระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ ซึ่งได้ครบระยะเวลาดังกล่าวแล้ว เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา บทความนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักกฎหมายภาครัฐในการปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงาน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการออกกฎนั้น ๆ เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอเรื่อง **“นวัตกรรมสร้างทรัพย์สินดิจิทัล”** ซึ่งกำลังได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น เราจะสามารถขายผลงานประเภทไหน ลักษณะการขายเป็นอย่างไร ระบบมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ปัจจุบันมีทรัพย์สินที่มีการขายและทำรายได้ให้ได้จริงมากน้อยเพียงใด ติดตามอ่านได้ เรื่องน่ารู้ฉบับนี้นำเสนอ **“Smart Farmer”** ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในบทความนี้เราจะได้เห็นตัวอย่างของผู้ประสบความสำเร็จจากการเป็น Smart Farmer ทำให้ได้เห็นแนวคิด วิธีการทำงานที่มีการวางแผนเป็นขั้นตอน ทั้งการมีวิสัยทัศน์ การวางแผนเป้าหมายในการทำงาน โดยการรวบรวมข้อมูลความรู้ต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ บูรณาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ได้กับการทำงานทุกประเภท สก๊อปพิเศษฉบับนี้ โดยนักเขียนกิตติมศักดิ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา มาเล่าถึงปัญหาเรื่องความทุจริตไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนาน แต่ทำไมยังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ ปิดท้ายด้วยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่...) พ.ศ.

บรรณาธิการ

สารบัญ

ความเห็นทางกฎหมาย

- ๒ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ
๔ ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ

บทความทางกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ

- ๖ อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกข้อกำหนดของนิติกรณสำหรับเอกสารมหาชนจากต่างประเทศ (Apostille Convention)

สก๊อปพิเศษ

- ๑๑ ชุกไว้ได้พรม

บทความทางกฎหมาย

- ๑๓ บทเร่งรัดการออกกฎหมายตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๒๑ NFT (Non-Fungible Token) นวัตกรรมสร้างทรัพย์สินดิจิทัล

เรื่องน่ารู้

- ๒๓ Smart Farmer หนึ่งในยุทธศาสตร์การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประโยชน์จากร่างกฎหมาย

- ปกหลัง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ นางสาวอัญชลิตา กองอรอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง นายณพดล เกริกฤกษ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และกรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน

บรรณาธิการ

นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม

กองบรรณาธิการ

นางสาวนุชนาถ เกษมพิบูลย์ไชย

นายสุชัย งามจิตต์เอื้อ

นางสุริศา ไชว์พันธุ์

นางสมภาพร นิลประพันธ์

นายจินตพันธุ์ ตั้งสุบุตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางชุดิมา ใหญ่น้อย

นางสาวปราณี ติรสมบุญศิริ

นางเกสินี แสงสุวรรณ

นายณพดล เพลินเสรี

จัดทำโดย

ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๒๐๕, ๑๖๔๐

โทรสาร ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๓๙

www.krisdika.go.th, www.lawreform.go.th

“บทความ ข้อความ หรือความเห็นที่ปรากฏในกฤษฎีกาสาร เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย”

ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒

กองกฎหมายไทย

▶ **ประเด็น** ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นระเบียบที่ขัดด้วยกฎหมายหรือไม่ หากระเบียบดังกล่าวขัดด้วยกฎหมายจะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

▶ **ความเห็น** มาตรา ๔๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรับรองสิทธิของผู้สูงอายุไว้ว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ความที่ “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” มิได้หมายความว่า รัฐจะตรากฎหมายจำกัดสิทธิหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขให้สิทธิดังกล่าวลดน้อยหรือด้อยลงได้ การกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ เงื่อนไขเบื้องต้นที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

มีเพียงสองประการ คืออายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ดังนั้น นอกจากเรื่องอายุแล้ว การไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จึงเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่รัฐจะพึงตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวได้ เช่น กำหนดเกณฑ์ที่จะพึงถือว่า “ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ”

การแปลความในมาตรา ๑๑ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่บัญญัติให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมนั้น จึงต้องแปลให้สอดคล้องกับสิทธิที่ประชาชนได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ผู้อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพจะต้องได้รับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงอายุและรายได้ที่บุคคลนั้นมีอยู่ การกำหนดเงื่อนไขว่าต้องไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ตามที่ปรากฏในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติดังกล่าว ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการกำหนดที่มาแห่งรายได้โดยไม่คำนึงว่ารายได้ที่ได้รับจากหน่วยงาน

ของรัฐมีจำนวนเท่าไร บุคคลนั้นอยู่ในฐานะไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพหรือไม่ โดยผลของการกำหนดเงื่อนไขเช่นนี้ จึงทำให้ผู้มีอายุเกินหกสิบปีทุกคน ไม่ว่าจะมียาฐานะร่ำรวยเพียงใดหรือมีรายได้ประจํามากมายเพียงใด ถ้าไม่เคยได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐแล้วย่อมมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามระเบียบดังกล่าวทุกคน ในขณะที่ผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐแม้เพียงจำนวนเล็กน้อยโดยไม่มีรายได้อื่นอีกกลับไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผลเช่นนี้ย่อมไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะ “อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม” ด้วยเหตุผลดังกล่าว เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติและในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติในการออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวไว้บทบัญญัติมาตรา ๙ (๘) ที่ให้อำนาจกำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีความหมายเฉพาะการออกระเบียบที่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ กำหนดให้ออกระเบียบได้ มิได้หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจะมีอำนาจออกระเบียบได้เป็นการทั่วไป สำหรับอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๑ เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนด แต่ในกรณีที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประสงค์จะกำหนดแนวทางหรือทิศทางการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐ

ดำเนินการให้สอดคล้องกัน ก็อาจทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) คือ กำหนดนโยบาย แผน และแนวทาง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติได้ จึงเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นระเบียบที่ออกโดยไม่มีอำนาจที่จะออกได้ ดังนั้น การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว ในกรณีที่ผู้สูงอายุผู้ใดนำเงินมาคืนให้ทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่รับคืนไว้ย่อมมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้สูงอายุผู้นั้นต่อไป

อนึ่ง คณะกรรมการฯ มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรรับดำเนินการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยเงื่อนไขในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ จะต้องจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งการพิจารณาว่ารายได้จำนวนเท่าใดจะถือว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพ อาจพิจารณาจากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษีตามฐานภาษี ตามข้อมูลของกรมสรรพากร หรือจำนวนรายได้ตามเส้นแบ่งความยากจนจากฐานข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุสอดคล้องกับมาตรา ๔๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๑ (๑๑) และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ

(เรื่องเสร็จที่ ๖๑๑/๒๕๖๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการขณย้ายซากยานยนต์ตามประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ : กรณีกรุงเทพมหานคร

กองกฎหมายปกครอง

ประเด็นที่หนึ่ง การแก้ไขปัญหาการทิ้ง วาง หรือกองซากยานยนต์บนถนนหรือสถานสาธารณะโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ ในกรณีที่ไม่มีพบเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ดังกล่าวเป็นเรื่องการออกคำสั่งทางปกครองหรือเป็นการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า ในกรณีที่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ การแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนหรือย้ายซากยานยนต์ไปให้พ้นทางสาธารณะหรือที่ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นคำสั่งทางปกครอง และหากในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ใดที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กรุงเทพมหานครย่อมต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ และกรณีใดที่ไม่มีกำหนดไว้ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เช่น การแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง การแจ้งคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

สำหรับกรณีที่ข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ กำหนดให้กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่มีการขนหรือย้ายซากยานยนต์ไปภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดการขนย้ายและขายสิ่งนั้น ๆ ได้โดยวิธีที่เห็นสมควร เป็นการกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดการขนย้ายไว้โดยเฉพาะแล้ว แต่หากกรุงเทพมหานครเห็นว่าการใช้มาตรการบังคับตามข้อ ๒ ดังกล่าว จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กรุงเทพมหานครจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อย่างไรก็ตาม ก่อนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีคำเตือนก่อนตามมาตรา ๖๓/๒๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำเตือน พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองต่อไป ทั้งนี้ หากซากยานยนต์นั้นกีดขวางการจราจรในทางสาธารณะอย่างยิ่งหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอื่นต่อประโยชน์สาธารณะและการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญา กรุงเทพมหานครก็อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้โดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๖๓/๒๑ วรรคสาม และไม่ต้องมีคำเตือนตามมาตรา ๖๓/๒๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ส่วนกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ เป็นกรณีที่กฎหมายเฉพาะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดการขนย้ายซากยานยนต์ที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการแจ้งและมีค่าเตือนก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เนื่องจากเป็นกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญา ซึ่งกรณีดังกล่าวสอดคล้องกับ มาตรา ๖๓/๒๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แต่มาปรากฏตัวในภายหลังจากที่สำนักงานเขตชนหรือย้ายซากยานยนต์แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเรียกให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ชดใช้ค่าใช้จ่ายในการขนหรือย้ายซากยานยนต์ ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกสถานที่ และค่าเก็บรักษาซากยานยนต์ เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าจ้างดูแลรักษาซากยานยนต์ ตามมาตรา ๖๓/๒๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้หรือไม่ หากสามารถเรียกได้จะต้องใช้อัตราค่าใช้จ่ายหรือเทียบเคียงจากอัตราค่าใช้จ่ายใดมาเป็นฐานในการเรียกค่าใช้จ่ายดังกล่าว

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า ในกรณีที่กรุงเทพมหานครจะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กรุงเทพมหานครสามารถเรียกให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มรายวันในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายในการเข้าดำเนินการแทนตามมาตรา ๖๓/๒๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้ โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าว หมายถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่กรุงเทพมหานครได้จ่ายไปจริงตามสมควรเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองหรือมาตรการบังคับทางปกครอง ค่าใช้จ่ายในการขนย้ายซากยานยนต์ ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกสถานที่ และค่าเก็บรักษาซากยานยนต์ เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าจ้างดูแลรักษาซากยานยนต์

ประเด็นที่สาม เมื่อกรุงเทพมหานครได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากยานยนต์ที่มีการทิ้ง วาง หรือกองซากยานยนต์บนถนนหรือสถานสาธารณะ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ แล้ว กรุงเทพมหานครจะสามารถขายซากยานยนต์ที่อยู่ในการเก็บรักษา ตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ ได้หรือไม่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า กรุงเทพมหานครสามารถขายซากยานยนต์ได้โดยวิธีที่เห็นสมควรสำหรับเงินที่ได้จากการขายซากยานยนต์นั้น กรุงเทพมหานครย่อมหักค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปจริงตามสมควร ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓/๒๔ ประกอบกับมาตรา ๖๓/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และมาตรา ๓๔๔ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนเงินที่เหลือนั้น หากปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่มารับเงินที่เหลือจากการขายซากยานยนต์ดังกล่าวคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรุงเทพมหานครนำซากยานยนต์มาไว้ในความรักษาให้เงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน หากไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ขายระยะเวลาออกไปเป็นห้าปี ตามมาตรา ๑๓๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ฯ

(บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการขนย้ายซากยานยนต์ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒ : กรณีกรุงเทพมหานคร (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๖๒/๒๕๖๔))

ทบรณารการ กองกฎหมายต่างประเทศ @Foreign Law Division

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน สืบเนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของที่ประชุมกรุงเฮก ว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล (Hague Conference on Private International Law: HCCH) เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการที่สำคัญในทางกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล ของประเทศไทย โดยหลังจากการเข้าร่วมเป็นภาคีของ HCCH กระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายครั้งเพื่อพิจารณากรอบการดำเนินงานของประเทศไทย รวมถึงการพิจารณาแนวทางในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาหลักของ HCCH อันนำไปสู่การ

แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการภายหลังประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก HCCH ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และด้วยความสำคัญดังกล่าว กฎีกาสารฉบับนี้ กองกฎหมายต่างประเทศจึงขอเสนอบทความทางวิชาการเรื่อง อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกข้อกำหนดของการนิติกรณ์สำหรับเอกสารมหาชนจากต่างประเทศ (Apostille Convention) ซึ่งเป็นอนุสัญญาหลักของ HCCH ที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาความเป็นไปได้ในการเข้าเป็นภาคีเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำความเข้าใจว่าหลักเกณฑ์สำคัญของอนุสัญญา Apostille เป็นอย่างไร และหากประเทศไทย

เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา Apostille หลักเกณฑ์ของอนุสัญญาฯ จะมีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวกในการรับรองเอกสาร (การนิติกรณ์) ของประเทศไทยอย่างไร

นอกจากนี้ ท่านผู้อ่านยังสามารถติดตามข้อมูลงานค้นคว้าวิชาการทางกฎหมายที่น่าสนใจและสาระน่ารู้ด้านกฎหมายต่างประเทศของกองกฎหมายต่างประเทศได้จากช่องทางการสื่อสารของกองกฎหมายต่างประเทศทาง Facebook “Foreign Law Division” หรือเว็บไซต์ LawforASEAN อีกด้วย แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

อนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกข้อกำหนดของการนิติกรณ์สำหรับเอกสารมหาชนจากต่างประเทศ* (Apostille Convention)

นางสาวเอกสุตา สารากรบริรักษ์**

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของที่ประชุมกรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล (Hague Conference on Private International Law: HCCH) โดยการยื่นตราสารยอมรับธรรมนูญของ HCCH (Instrument of Acceptance) เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ค.ศ. ๒๐๒๑ (พ.ศ. ๒๕๖๔) เป็นสมาชิกในลำดับที่ ๘๘ จากทั้งหมด ๙๐ สมาชิก^๑ (ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๘๙ ประเทศ และองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ๑ องค์กร คือ สหภาพยุโรป) โดย HCCH มีภารกิจหลักในการส่งเสริมการทำให้กฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล มีความสอดคล้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน^๒ (progressive unification of the rules of private international law) เพื่อจัดอุปสรรคด้านกฎหมาย การสร้างกรอบการทำงานข้ามพรมแดนที่สอดคล้องกัน และก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

* บทความนี้เป็นความเห็นทางวิชาการของผู้เขียน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

** นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕).

^๑ “HCCH members” <<https://www.hcch.net/en/states/hcch-members>> สืบค้นเมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

^๒ Statue of the Hague Conference on Private International Law (entered into force: 19 July 1955) art 1.

โดยขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาหลักของ HCCH ที่สำคัญฉบับหนึ่ง ก็คืออนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกข้อกำหนดของการนิติกรณ์สำหรับเอกสารมหาชนจากต่างประเทศ (Convention Abolishing the Requirement of Legalization for Foreign Public Documents : Apostille Convention) ที่มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ซึ่งปัจจุบันมีประเทศคู่สัญญา (Contracting Parties) รวม ๑๒๑ ประเทศโดยหลักเกณฑ์ตามอนุสัญญานี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการนิติกรณ์^๓ (การรับรองเอกสาร) จาก “ระบบการรับรองเอกสารตามแบบประเพณีปฏิบัติระหว่างประเทศ” (Traditional Legalization) ที่เป็นการรับรองเอกสารแบบต่อเนื่องกันเป็นห่วงโซ่ (Chain legalization) ตั้งแต่ประเทศต้นทาง (ประเทศที่ออกเอกสาร) ไปจนถึงประเทศปลายทาง

องค์ประกอบหลักของอนุสัญญา Apostille^๔

องค์ประกอบหลักของอนุสัญญา Apostille ประกอบด้วย

๑

ขอบเขตของอนุสัญญาฯ

อนุสัญญา Apostille ใช้กับการรับรอง “เอกสารมหาชน” (Public Documents) เท่านั้น และแม้ว่าอนุสัญญาฯ จะมีได้กำหนดนิยามของคำว่า “เอกสารมหาชน” ไว้ในอนุสัญญาฯ โดยกำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่ออกเอกสาร (ประเทศต้นทาง) ในทางปฏิบัติ เอกสารมหาชนที่มีการออกใบรับรอง Apostille ได้แก่ เอกสารที่แสดงสถานะของบุคคล เช่น สูติบัตร ใบทะเบียนสมรส ใบมรณบัตร และเอกสารการรับรองลายมือชื่อ เช่น ใบปริญญาบัตรและเอกสารทางการศึกษาอื่น ๆ

(ประเทศที่ต้องการนำเอกสารไปใช้) โดยขั้นตอนการรับรองเอกสารประเภทนี้มีความซับซ้อน ใช้เวลา มีค่าใช้จ่ายในการรับรองเอกสารจำนวนมาก และเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เปลี่ยนเป็นการใช้ “ระบบการรับรองเอกสารตามอนุสัญญา Apostille” ซึ่งจะมีการลดขั้นตอนในการรับรองเอกสารลงเพื่อทำให้การรับรองเอกสารมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยการตัดขั้นตอนการรับรองเอกสารที่ต้องผ่านการรับรองจากกระทรวงการต่างประเทศและจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุล (Diplomatic or Consular Certificate or Diplomatic or Consular Legalization) ออก^๕ ด้วยการใช้รูปแบบเดียวกันในการรับรองเอกสารมหาชนโดยการออกใบรับรอง (Certificate) ที่เรียกว่า “Apostille” ที่ออกโดยประเทศต้นทางเพื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนให้สามารถนำไปใช้ในประเทศปลายทาง (ประเทศคู่สัญญาอื่นของอนุสัญญาฯ) ได้ โดยไม่ต้องผ่านการรับรองใด ๆ จากกระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลอีก ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้เอกสารมหาชนในระดับระหว่างประเทศ

^๓ “นิติกรณ์” (กฎ) น. การรับรองของเจ้าพนักงานว่าเป็นตราสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย. (อ. legalization). <<https://dictionary.orst.go.th/>> สืบค้นเมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^๔ ข้อมูลจาก <<https://www.facebook.com/thaiuebersetzen.de/posts/1876896972380730/>> สืบค้นเมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^๕ “Outline HCCH 1961 Apostille Convention” <<https://assets.hcch.net/docs/80d0e86f-7da8-46f8-8164-df046285bcdd.pdf>> สืบค้นเมื่อ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^๖ ข้อ ๑ ของอนุสัญญา Apostille ได้มีการแสดงตัวอย่างของ “เอกสารมหาชน” ไว้ ได้แก่ เอกสารที่ออกโดยเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวกับศาล อัยการ เอกสารทางปกครอง (Administrative Documents) เอกสารที่ออกโดยหน่วยงานราชการ และใบรับรองอย่างเป็นทางการ (Official Certificates) ซึ่งประทับบนเอกสารที่ลงนามโดยบุคคล เช่น ใบรับรองอย่างเป็นทางการที่บันทึกการจดทะเบียนเอกสาร หรือบันทึกข้อเท็จจริงของเอกสารในวันดังกล่าว และการรับรองลายมือชื่อ เป็นต้น

๒

การออกและการรับรองความถูกต้อง ของใบรับรอง Apostille

การออกและการรับรองความถูกต้องของเอกสารตามอนุสัญญา Apostille จะดำเนินการโดย “หน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรองเอกสาร” (Competent authorities) ที่ได้รับการแต่งตั้ง (designate) โดยประเทศสมาชิกนั้น (ข้อ ๖ ของอนุสัญญา) ซึ่งแต่ละประเทศอาจกำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรองเอกสารมากกว่า ๑ หน่วยงานก็ได้ โดยส่วนใหญ่แล้วจะกำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรองเอกสาร จะมีหน้าที่หลัก ๓ ประการ ดังนี้

(๑) รับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชน ว่าลายเซ็นหรือตราประทับบนเอกสารมหาชนนั้น เป็นลายเซ็นหรือตราประทับ “แท้จริง”

(๒) ออกใบรับรอง Apostille ในรูปแบบกระดาษหรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Apostille) และจะต้องแนบใบรับรองดังกล่าวไปกับเอกสารมหาชนนั้น (ข้อ ๔ ของอนุสัญญา) โดยใบรับรอง Apostille แต่ละฉบับ ที่หัวกระดาษจะต้องระบุคำว่า “Apostille” รวมทั้งมีข้อมูลมาตรฐานเป็นตัวเลข ๑๐ หลัก (เลข ๔ ตัวจะแสดงประเภทของเอกสารมหาชน และเลขอีก ๖ ตัวจะแสดงหน่วยงานที่มีอำนาจในการออกใบรับรอง Apostille ดังกล่าว)

(๓) จัดเก็บข้อมูลการออกใบรับรอง Apostille ในระบบทะเบียน และมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการรับรองความถูกต้องแท้จริงของเอกสาร เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้รับเอกสาร (ข้อ ๗ ของอนุสัญญา)

๓

ผลของใบรับรอง Apostille

ผลเพียงอย่างเดียวของใบรับรอง Apostille คือ การรับรองความถูกต้องแท้จริงของลายมือชื่อ ตราประทับ หรือดวงตราประทับ (Signature, seal and stamp) และผู้ลงนามในเอกสารลงนามในตำแหน่งหน้าที่ใด (The capacity in which the person signing the document has acted) (ข้อ ๕ ของอนุสัญญา) แต่ใบรับรอง Apostille ไม่ได้รับรองความถูกต้องแท้จริงของเนื้อหาในเอกสารมหาชนนั้น

^๗ โครงการการออกใบรับรอง Apostille ในระบบอิเล็กทรอนิกส์เริ่มใช้เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖ โดยมี ๒ องค์ประกอบ ได้แก่

๑. e-Apostilles คือ การออกใบรับรอง Apostille ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และลงนามโดยใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒. e-Registers คือ การลงทะเบียนใบรับรอง Apostille ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยบุคคลทั่วไป (publicly accessible) ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถขอตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของใบรับรอง Apostille ได้ผ่านระบบออนไลน์ (อ้างแล้ว, เจริญอรุณที่ ๕).

การดำเนินการของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย เอกสารสำคัญที่จะนำไปใช้อ้างอิงในต่างประเทศจะต้องผ่านการรับรองจากกระทรวงการต่างประเทศเสมอ จึงจะได้รับการยอมรับว่าเป็นเอกสารที่ชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่เอกสารที่ทำในต่างประเทศหรือออกให้โดยทางการของต่างประเทศ จะต้องมีการแปลเป็นภาษาไทยแล้วนำมาให้กระทรวงการต่างประเทศรับรอง ทางราชการไทยจึงจะยอมรับ ดังนั้น “การรับรองนิติกรณ์” จึงหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตรารับรองความถูกต้องของเอกสารว่ามีสาระชอบด้วยกฎหมาย และรับรองว่าผู้ทำเอกสารมีอำนาจในการทำเอกสารหรือได้ลงลายมือชื่อในเอกสารนั้นต่อหน้าเจ้าหน้าที่^๙ โดยประเทศไทยมี “กองสัญญาติและนิติกรณ์” กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานเบื้องต้น/เป็นตัวกลางในการประสานกับสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลในต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ต่างประเทศในประเทศไทย เพื่อการดำเนินการรับรองนิติกรณ์เอกสารดังกล่าว^{๑๐}

ในปัจจุบัน ประเทศไทยใช้ “ระบบการรับรองเอกสารตามแบบประเพณีปฏิบัติระหว่างประเทศ” (Chain legalization) ซึ่งเริ่มจากการขอให้หน่วยงานจัดทำเอกสารราชการ ต่อมาจึงขอให้กระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานสัญญาติและนิติกรณ์ กรมการกงสุล) รับรองความชอบด้วยกฎหมายของเอกสารราชการดังกล่าว หลังจากนั้นจึงติดต่อสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลของประเทศปลายทางในประเทศไทยให้รับรองเอกสารดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง จึงจะนำเอกสารนั้นไปใช้ในประเทศปลายทางได้ ทั้งนี้ การรับรองเอกสารโดยกระทรวงการต่างประเทศ (กรมการกงสุล) จะดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสาร พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่อาจแบ่งการรับรองนิติกรณ์เอกสารได้เป็น ๓ ประเภท^{๑๑} ดังนี้

๑) การรับรองนิติกรณ์เอกสารแปล คือ คำแปลของเอกสารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ/หรือภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และ/หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ เจ้าของภาษาเป็นผู้แปลภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย และรับรองคำแปลนั้น โดยกระทรวงการต่างประเทศจะรับรองคำแปลเฉพาะที่แปลจากเอกสารต้นฉบับที่ทางการไทยหรือทางการต่างประเทศออกให้หรือรับรองให้เท่านั้น

๒) การรับรองนิติกรณ์สำเนาเอกสาร (Certified True Copy) กระทรวงการต่างประเทศจะรับรองเฉพาะเอกสารที่ทางราชการไทยออกให้เท่านั้น

๓) การรับรองนิติกรณ์ลายมือชื่อ

- การรับรองลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงนามจะต้องมีเอกสารต้นฉบับมาแสดง
- การรับรองลายมือชื่อบุคคลในฐานะเจ้าของเอกสาร และ/หรือในฐานะผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลจะต้องเตรียมเอกสารมาเอง และต้องไปลงนามต่อหน้าเจ้าหน้าที่กองสัญญาติและนิติกรณ์ด้วยตนเอง พร้อมหลักฐานบัตรประชาชนหรือหนังสือเดินทาง ถ้าเป็นบริษัทจะต้องนำหนังสือรับรองและตราประทับไปด้วย

^๙ “ระเบียบว่าด้วยการรับรองเอกสาร” <<http://m.mfa.go.th/main/th/services/1303/37224-ระเบียบว่าด้วยการรับรองเอกสาร.html>> สืบค้นเมื่อ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^{๑๐} “บทบาท หน้าทำงานสัญญาติและนิติกรณ์” <https://consular.mfa.go.th/th/publicservice/111073-บทบาท-หน้าทำงานสัญญาติและนิติกรณ์?page=5d68c88b15e39c160c008183> สืบค้นเมื่อ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

^{๑๑} อ้างแล้ว, เจียงอรุณที่ ๘.

ที่มา: <https://consular.mfa.go.th/th/publicservice/>
ขั้นตอนการรับรองเอกสาร

แม้ว่าประเทศไทยจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา Apostille แต่ในทางปฏิบัติได้มีการปรับปรุงการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการรับรองนิติกรรมเอกสารมาโดยตลอด โดยเฉพาะในกรณีที่จะต้องมีการแปลเอกสารและรับรองการแปลเอกสารจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษก่อนที่จะขอให้มีการรับรองนิติกรรมเอกสารดังกล่าว ทั้งนี้ ตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๑๙ (พ.ศ. ๒๕๖๒) กระทรวงการต่างประเทศได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ในการออกเอกสารการทะเบียนเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ในปัจจุบันมีเอกสารจำนวน ๒๗ ประเภท ที่สามารถออกเป็นภาษาอังกฤษได้ ซึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๐) จะเป็นเอกสารเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร (Civil registration documents) อันเป็นการลดขั้นตอนและกระบวนการรับรองเอกสาร (ไม่ต้องการรับรองการแปล) และลดภาระค่าใช้จ่ายในการแปลเอกสารอีกด้วย ทำให้การรับรองนิติกรรมเอกสารในปัจจุบันเหลือการดำเนินการเพียง ๔ ขั้นตอนเท่านั้น^{๑๑} ได้แก่ ๑) ขอเอกสารการลงทะเบียนเป็นภาษาอังกฤษ (๒๗ ประเภท) ได้ที่สำนักงานเขต/ที่ว่าการอำเภอ ๒) รับรองนิติกรรมเอกสาร ๓) ติดต่อสถานทูตประเทศปลายทางในประเทศไทย และ ๔) นำไปใช้ในประเทศปลายทาง

ดังนั้น หากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา Apostille ย่อมจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการนิติกรรม (การรับรองเอกสาร) สำหรับเอกสารมหาชน โดยเปลี่ยนจากการรับรองเอกสารแบบต่อเนื่องกันเป็นห่วงโซ่ (Chain legalization) ที่อาจมี ๒-๓ ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ การรับรองเอกสารโดยกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย > การรับรองเอกสารโดย

สถานเอกอัครราชทูตของประเทศปลายทางในประเทศไทย > และอาจมีขั้นตอนการรับรองเอกสารโดยกระทรวงการต่างประเทศของประเทศปลายทาง (ตามเงื่อนไขที่ประเทศนั้นกำหนด) เป็นการดำเนินการขั้นตอนเดียวตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา Apostille ที่เป็นการรับรองเอกสารโดย “หน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรองเอกสาร” ตามที่กำหนดไว้เท่านั้น อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการใช้เอกสารมหาชนในระดับระหว่างประเทศได้ โดยประเทศไทยจะต้องมีการพิจารณากำหนด “หน่วยงานผู้มีอำนาจรับรองเอกสาร” (Competent authority) ให้ชัดเจนว่าจะยังคงกำหนดให้เป็นกระทรวงการต่างประเทศ (กรมการกงสุล) เหมือนเดิม หรือจะมีการกระจายอำนาจ (decentralize) ให้แต่ละหน่วยงานสามารถรับรองเอกสารของตนเองได้ เช่น กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ที่รับผิดชอบเอกสารเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรที่มีการขอรับรองนิติกรรมเอกสารมากที่สุดซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ แม้ในปัจจุบันประเทศไทยจะยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา Apostille แต่ก็ได้มีการปรับปรุงการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตามแนวทางของอนุสัญญา Apostille อยู่แล้ว และหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา ประเทศไทยก็จะสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติภายในประเทศมากนัก

^{๑๑} “เอกสารการทะเบียนภาษาอังกฤษ” <<https://consular.mfa.go.th/th/publicservice/เอกสารการทะเบียนภาษาอังกฤษ>> สืบค้นเมื่อ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕.

ชุกไว้ได้พรม

ปกรณ์ นิลประพันธ์*

ในช่วง ๑๙๘๐ ประเทศที่พูดถึงตัวเองว่าเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ได้วางนโยบาย แผนงาน โครงการจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาที่ “ชุกไว้ได้พรม” ซึ่งเป็นปัญหาในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ นโยบายนำร่อง และส่งผลดีมาจนทุกวันนี้ เริ่มในอังกฤษ บารอนเนสเรตเตอร์ประกาศนโยบาย Open Government ขึ้น หน่วยงานของรัฐต้องเอากระบวนการทำงานต่าง ๆ มาแบ่ไว้บนโต๊ะ จากที่เคยเป็น “เรื่องภายใน” ของภาครัฐ มาให้ประชาชน หรืออย่างน้อยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของภาครัฐในเรื่องต่าง ๆ เพื่อทราบ

เมื่อประชาชนเห็นเข้า ก็เหมือนมีแมวจำนวนมากคอยจ้องจับหนู ในช่วงนั้นจึงมีการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของทุกหน่วยงานของรัฐว่าตรงไหนดีไม่ดี พิธีต้องหรือขั้นตอนเยอะไปไหม เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายเปล่า ๆ ปลื้ ๆ ไปทำไม ตรงไหนใช้ดุลพินิจมาก ตรงไหนไม่มีกำหนดเวลาทำงาน โครงสร้างไม่มีความแน่นอน เป็นช่องทางทุจริตของเจ้าหน้าที่ เรื่องไหนทำซ้ำกับหน่วยงานอื่น เรื่องไหนเป็นภาระประชาชน หน่วยไหนใช้เงินไม่คุ้มค่า ฯลฯ

เสียดายตอนนั้น Corruption Perception Index ยังไม่เกิด ไม่งั้นจะเห็นข้อมูลว่างามไส้ขนาดไหน ใครที่พอรู้ความในช่วงนั้นและสนใจเรื่องระหว่างประเทศคงจะพอจำกันได้

เสียงวิจารณ์ “ประสิทธิภาพ” และ “ความซื่อตรง” ของภาครัฐที่ตั้งกระหึ่มขึ้นมา ประกอบกับมีการวางระบบการแจ้งเบาะแสการทุจริต หรือ Whistle blowers ทำให้ความเลอะเทอะต่าง ๆ เป็นข่าวในสื่อมวลชนมากมาย นานสิ่งเหลือก็จึงใช้เป็นโอกาสในการแก้ไขปัญหา ข้อบกพร่องบรรดามีเหล่านี้เสีย แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียประกอบการพิจารณาการเสนอให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบอะไรต่าง ๆ ต้องมีรายงานการคิดวิเคราะห์ ผลดีผลเสีย และการปรึกษาหารือ “อย่างตรงไปตรงมา” กับหน่วยงานและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องให้รอบด้าน เป็นวิทยาศาสตร์ ที่รู้จักกันในชื่อ Green Paper ไม่ใช่মনเอาเหมือนก่อน

* เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กระแสเรื่อง stakeholders consultations ก็ดี scientific based policy ก็ดี effective and efficient government ก็ดี responsive government ก็ดี value for money ก็ดี public accountability ก็ดี merit system ก็ดี ซึ่งรวม ๆ เรียกต่อมาว่า public governance ก็เริ่มพัฒนาขึ้น

สหรัฐอเมริกานำไปใช้ในชื่อนโยบาย Sunshine policy คือเปิดเผยโปร่งใส เหมือนเปิดผ้ามาหน้าตาต่างให้แสงอาทิตย์ ซอไนเข้ามา จะได้เห็นว่ามีขยะหรือฝุ่นซุกซ่อนอยู่ตรงไหน แล้วก็แก้ไขเสีย ชาวทุจริตและเรื่อง “ความไม่ชอบมาพากล” ในช่วงนั้นของยูเอสเอก็ไม่เบาอะครับ คนแก่คงลืมหรือไม่สนใจ คนเกิดทีหลังก็คงไม่เคยไปคุยดู CPI ของสหรัฐฯ ยุคนั้นคงไม่แพ้อังกฤษเหมือนกัน ถ้ามีนะ

ต่อมากกระแสในเรื่องนี้ได้ส่งผลไปทั่วโลกในนาม New Public Management ซึ่งจริง ๆ ไม่น่าจะ new ในทัศนะของผู้เขียน เพราะบ้านเรามีมาตั้งนานแล้วไม่ว่าจะเป็นทศพิธราชธรรม หรือ อินทภาษที่เก่าแก่กว่า

ปัจจัยความสำเร็จของแนวคิดดังว่านี้ไม่ใช่การนับจำนวนข่าวหรือข้อมูลการทุจริตหรือไร้ประสิทธิภาพมาพูดกัน เหตุผลคือไม่ใช่มันเพิ่งเกิด มันเกิดมานานแล้ว ที่ผ่านมามีได้แก้ไขกันต่างหาก ปล่อยปละเลยกันมานานจนต้องมาแก้กันในวันนี้ แต่ปัจจัยความสำเร็จที่แท้ๆ คือกล้าที่จะยอมรับความจริงว่ามีอยู่ แต่ต้องแก้ไขให้มีอีกต่อไป และเมื่อทราบแล้วก็ต้องจัดการกับปัญหานั้น โดยเร็วและจริงจัง มีปัญหาที่รีบแก้ไข

ผู้เขียนศึกษาเรื่องนี้มานานอยู่ พบว่ามีการตั้งคณะกรรมการ/อนุกรรมการขึ้นแก้ปัญหาน้อยมาก เพราะมันไม่ใช่เรื่องที่ต้องระดมความเห็นอะไรอีก ตรงไหนไม่เข้าท่าก็แก้ไขให้เร็ว

“

ปัจจัยความสำเร็จของแนวคิดดังว่านี้ไม่ใช่การนับจำนวนข่าวหรือข้อมูลการทุจริตหรือไร้ประสิทธิภาพมาพูดกัน เหตุผลคือไม่ใช่มันเพิ่งเกิดมันเกิดมานานแล้ว.....

ที่มา: <http://lawdrafter.blogspot.com/>

”

บทเร่งรัดการออกกฎ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๒

ปณตกร จงจิรัชโชติ*

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือที่บรรดานักกฎหมายภาครัฐมักเรียกกันว่า “พรบ.๗๗” ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ นั้น ได้บัญญัติหลักการสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำร่างกฎหมายและการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้วไว้หลายประการ ตั้งแต่การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย (เช่น การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย) ไปจนถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ดี ถึงแม้หลักการสำคัญต่าง ๆ ส่วนใหญ่ดังกล่าวจะมุ่งเน้นไปที่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายแม่บท แต่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ ก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูกบท หรือที่พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “กฎ” อย่างมาก ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ของกฎหมายแม่บทให้กำเนิดเกิดผลเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายแม่บทได้ หรือสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายแม่บทได้ แล้วแต่กรณี

โดยมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ บัญญัติว่า “กฎหมายที่มีใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎดังกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่บทบัญญัติในเรื่องนั้นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหรือดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว”

* นักกฎหมายฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ กองพัฒนากฎหมาย (ฝ่ายวิจัยและพัฒนากฎหมาย) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
บทความนี้เป็นความเห็นทางวิชาการของผู้เขียน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

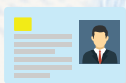
๖ ต่อไปในบทความนี้ เมื่อกล่าวถึง “กฎหมาย” จะหมายถึงกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายแม่บท และเมื่อกล่าวถึง “กฎ” จะหมายถึงกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูกบท ทั้งนี้ ตามที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ บัญญัติว่า

“กฎ” หมายความว่า กฎตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล

ในโอกาสที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ มีผลใช้บังคับครบ ๒ ปี เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ซึ่งในส่วนของบทบัญญัติมาตรา ๒๒ วรรคสองดังกล่าว ก็ได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความให้กระจ่างขึ้นพอสมควรแล้ว บทความนี้จึงจะกล่าวถึงประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับบทเร่งรัดการออกกฎหมายตามมาตรา ๒๒ วรรคสองบางประการ เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจให้แก่พี่น้องชนกกฎหมายภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานทางกฎหมายให้แก่หน่วยงานและประชาชนต่อไป รวมตลอดทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความสนใจเกี่ยวกับ พรบ.๗๗ โดยทั่วไป ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

เจตนารมณ์และผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ

มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ มีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายกำหนดโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน^๓ เนื่องจากผู้ร่างกฎหมายดังกล่าวพบว่า ในอดีตที่ผ่านมา มีหลายกรณีที่เมื่อมีการตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับ อันมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายนั้นกลับออกกฎหมายหรือดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดล่าช้าหรือในบางครั้งไม่ออกกฎหมายหรือดำเนินการนั้นเลย อันส่งผลเป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยกรณีเช่นว่านั้นอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

(๑) กรณีที่กฎหมายหรือการดำเนินการนั้นเป็นไปเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ เช่น พรบ. A บัญญัติให้ผู้ที่ประสงค์จะกระทำการ A ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่เมื่อ พรบ. A ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ก็ไม่มีการออกกฎกระทรวงนั้นเสียที ส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถขอรับใบอนุญาต A ได้ และเมื่อขอรับใบอนุญาตไม่ได้ประชาชนก็ไม่สามารถกระทำการ A ที่กฎหมายนั้นห้ามได้ หากกระทำก็อาจได้รับโทษตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการไม่ออกกฎหมายหรือดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง และเป็นกรณีที่บทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน กรณีเช่นนี้ มาตรา ๒๒ วรรคสอง กำหนดผลให้บทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าว (ส่วนที่ห้ามประชาชนกระทำการ A หากจะกระทำต้องได้รับใบอนุญาตก่อน) เป็นอันสิ้นผลบังคับเมื่อพ้นกำหนด ๒ ปี นับแต่วันที่ พรบ. A ใช้บังคับ^๔ หมายความว่า ถ้า พรบ. A มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ หากออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตไม่ทันภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ บทบัญญัติส่วนที่ห้ามประชาชนกระทำการ A หากประสงค์จะกระทำต้องได้รับใบอนุญาตก่อน จะเป็นอันสิ้นผลในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ ส่งผลให้ประชาชนสามารถกระทำการ A โดยไม่ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป จนกว่าฝ่ายนิติบัญญัติจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติส่วนที่สิ้นผลดังกล่าว

^๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกกฎหมายได้บังคับมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘) (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๖/๒๕๖๓)

^๔ กำหนดระยะเวลาการออกกฎหมายหรือดำเนินการใดตามที่กฎหมายกำหนด ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับนั้น เฉพาะสำหรับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับพร้อมกับหรือภายหลังพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กล่าวคือ เฉพาะกฎหมายที่มีผลใช้บังคับในวันที่หรือหลังวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เท่านั้น แต่สำหรับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จะมีกำหนดระยะเวลาการออกกฎหมายหรือดำเนินการอื่นใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสองเพิ่มเป็น ๔ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ มีผลใช้บังคับ คือ ภายในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ทั้งนี้ โดยผลของบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งทั้งสองกรณีต่างก็สามารถเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอขยายระยะเวลาออกไปได้เป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี โดยคณะรัฐมนตรีต้องมีมติอนุมัติให้ขยายก่อนครบกำหนดเวลา ๒ หรือ ๔ ปี ดังกล่าว

(๒) กรณีที่กฎหมายหรือการดำเนินการนั้นเป็นไปเพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ เช่น พรบ.บ บัญญัติให้ประชาชนชาวไทยมีสิทธิได้รับสวัสดิการที่ชื่อว่า “เบี้ย B” ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับเบี้ยดังกล่าวให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา แต่เมื่อพรบ.บ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วกลับไม่มีการออกประกาศนั้นเสียที่ ส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถดำเนินการเพื่อขอรับเบี้ย B ได้ เพราะไม่รู้ว่าจะยื่นคำขออย่างไร ที่ไหน และใช้เอกสารใดประกอบบ้าง หรือถึงยื่นคำขอไปหน่วยงานก็ได้รับ ทำให้ประชาชนเสียสิทธิเนื่องจากไม่ได้รับเงินเบี้ย B นั้นเสียที่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการไม่ออกกฎหมายหรือดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนอย่างร้ายแรง และเมื่อเป็นกรณีที่บพบัญญัติในเรื่องนั้นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน มาตรา ๒๒ วรรคสอง จึงกำหนดผลให้บพบัญญัติดังกล่าว (ส่วนที่กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับเบี้ย B) มีผลบังคับทันทีเมื่อพ้นกำหนด ๒ ปีนับแต่วันที่ พรบ.บ ใช้บังคับ^๕ โดยไม่ต้องรอกฎหมายหรือดำเนินการใดอีกต่อไป หมายความว่า ถ้าพรบ.บ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ หากออกประกาศกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการขอรับสวัสดิการเบี้ย B ไม่ทันภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ประชาชนชาวไทยจะสามารถขอรับเบี้ย B ได้ทันที เพียงแค่แสดงความประสงค์ขอรับเบี้ยดังกล่าวต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ พรบ.บ พร้อมบัตรประจำตัวประชาชน

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ

๑. ไม่ใช่กฎหมายบัญญัติที่กำหนดอำนาจออกกฎกระทรวงเข้าลักษณะตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนดผลทางกฎหมายสำหรับกรณีที่กฎหมายไม่มีการออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด เฉพาะสำหรับกรณีที่กฎหมายหรือการดำเนินการนั้นมีลักษณะที่เป็นไปเพื่อให้ ๑) ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายนั้นได้ หรือ ๒) ประชาชนสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ โดยในกรณีที่บพบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชนให้บพบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่บพบัญญัติในเรื่องนั้นให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนให้บพบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหมายหรือดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น ในกรณีที่บพบัญญัติในกฎหมายที่ให้อำนาจออกกฎ ไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในสองประการดังกล่าว ย่อมไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๒ วรรคสอง และไม่สิ้นผลหรือมีผลบังคับทันทีที่พ้นกำหนดระยะเวลาการออกกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ อาทิ กรณีที่การออกกฎหมายสามารถออกเมื่อใดก็ได้ตามที่ผู้มีอำนาจออกกฎหมายเห็นว่าจำเป็นหรือเหมาะสม ตัวอย่างเช่น มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งเป็นบพบัญญัติที่กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต. ออกประกาศเพื่อกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับมรรยาทของผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่อการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้แล้วตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การออกข้อกำหนดดังกล่าวเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่จะออกต่อเมื่อเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมรรยาทเพิ่มเติมเท่านั้น จึงไม่เข้าลักษณะของกฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ^๗

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๖ มาตรา ๑๐๗ ผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๑๐๖ ต้องรักษามรรยาทและปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่อการเงินให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีและข้อกำหนดเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกกฎหมายได้บังคับมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๕) (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๐๒/๒๕๖๔)

อย่างไรก็ดี ในบางกรณีซึ่งดูเหมือนว่ากฎหมายจะบัญญัติเปิดช่องให้ผู้มีอำนาจออกกฎได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือเหมาะสม แต่หากกฎหมายนั้นจะส่งผลเป็นการให้สิทธิหรือประโยชน์แก่ประชาชน กฎนั้นก็อาจเข้าข่ายมาตรา ๒๒ วรรคสองได้ ตัวอย่างเช่น กรณีบทนิยามคำว่า “เกษตรกรรม”^๘ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดกิจการอื่นนอกจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้ถือเป็นการทำเกษตรกรรมได้เป็นการเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) วินิจฉัยว่า การประกาศกำหนดกิจการอื่นดังกล่าวจะทำให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามความหมายของบทนิยามคำว่า “เกษตรกร” อันอาจได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ กรณีจึงเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่จะต้องมีการออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติก่อนจึงจะทำให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายได้ ดังนั้น การออกประกาศตามบทนิยามคำว่า “เกษตรกรรม” จึงอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ รัฐมนตรีจึงมีหน้าที่พิจารณาว่ากิจการใดนอกจากการทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่สมควรกำหนดให้เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการดังกล่าวได้รับสิทธิประโยชน์จากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ และโดยที่พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ปัจจุบันการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้พัฒนารูปแบบและวิธีการแตกต่างไปจากที่เคยทำอยู่เมื่อ ๔๐ กว่าปีที่แล้ว อันจะทำให้ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในรูปแบบหรือวิธีการใหม่อาจไม่อยู่ในข่ายที่จะเป็นเกษตรกรตามที่มิบทนิยามไว้เดิม กรณีจึงเป็นการสมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องคอยติดตามดูแลเพื่อมิให้เกษตรกรต้องเสียสิทธิอันพึงมีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเร่งรัดดำเนินการออกประกาศโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าระยะ

เวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๓๙ (๑)^๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ^{๑๐}

๒. ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง มีผลทันทีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

นอกจากการบัญญัติองค์ประกอบและผลทางกฎหมายไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสองแล้ว มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ ยังได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการทางศาลไว้ในวรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคเจ็ดด้วย โดยกำหนดให้ในกรณีที่ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหารจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามวรรคสองบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชนและยังไม่มีการออกกฎหรือดำเนินการเพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายนั้นได้จนพ้นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด ถ้าศาลเห็นว่าเป็นเหตุฉุกเฉินสมควรให้เสนอเรื่องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณีเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ และเมื่อที่ประชุมใหญ่ได้มีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเรื่องใดเข้าลักษณะที่จะเป็นอันสิ้นผลบังคับตามวรรคสอง ให้ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

^๘ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๙ มาตรา ๓๙ ในวาระเริ่มแรก

(๑) ระยะเวลาสองปีตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง สำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้นับแต่เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๖/๒๕๖๓, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ ๓

อย่างไรก็ดี ถึงแม้มาตรา ๒๒ จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการทางศาลดังกล่าว ก็มิได้หมายความว่า การที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่มีการออกกฎจะสิ้นผลบังคับหรือมีผลบังคับทันที จะต้องรอให้ที่ประชุมใหญ่ศาลมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๒ วรรคสองก่อนเท่านั้น หากแต่การสิ้นผลบังคับหรือมีผลบังคับทันทีตามมาตรา ๒๒ วรรคสองนั้น จะเกิดผลทางกฎหมายทันทีที่พ้นกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ

สำหรับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับหลังวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และสำหรับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จะมีผลทันทีที่เข้าสู่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖^{๑๑} (หรือวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ สำหรับกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติขยายระยะเวลาให้ ๑ ปี) ดังนั้น การมีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลต่าง ๆ จึงเป็นเพียงการยืนยันผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสองเท่านั้น

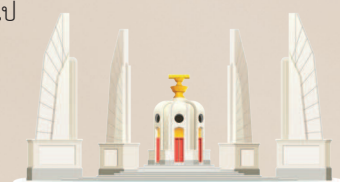

๓. มาตรา ๒๒ วรรคสอง ไม่รวมถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่กำหนดสาระสำคัญในรายละเอียดสำหรับเรื่องที่รัฐธรรมนูญบัญญัติหลักการไว้ ดังนั้น การสิ้นผลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจึงอาจมีผลกระทบกระเทือนไปถึงรัฐธรรมนูญได้ มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ จึงบัญญัติยกเว้นสำหรับกรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้อย่างชัดเจน และกำหนดผลในวรรคหก เป็นการเฉพาะว่าในกรณีที่ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองจะใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลและศาลเห็นว่าเป็นเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ให้เสนอเรื่องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณี

เพื่อวินิจฉัย ถ้าที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะตามวรรคสอง ศาลจะไม่ใช่บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้ และให้ศาลแจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานรัฐสภาแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายต่อไป ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากรณีที่ไม่มีกรณีกฎตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจนพ้นระยะเวลาที่กำหนด จะไม่มีการสิ้นผลของบทบัญญัติแม่บทโดยอัตโนมัติดังเช่นกรณีพระราชบัญญัติ หากแต่เมื่อที่ประชุมใหญ่ของศาลมีคำวินิจฉัยแล้วศาลอาจไม่ใช้บทบัญญัติที่ยังไม่ออกกฎนั้นก็ได้ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

๔. การนับระยะเวลา ๒ ปี แยกส่วนตามบทบัญญัติ

แห่งกฎหมายได้ ไม่จำเป็นต้องนับตามระยะเวลาการใช้บังคับของกฎหมายนั้นทั้งฉบับ

ถึงแม้มาตรา ๒๒ วรรคสอง จะกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาไว้ว่า “หากมิได้มีการออกกฎตั้งกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ” อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีที่บทบัญญัติบางส่วนของกฎหมายมีผลใช้บังคับก่อนหรือหลังวันที่กฎหมายทั้งฉบับมีผลใช้บังคับ เช่นกรณีที่มาตรา ๒ บัญญัติให้พระราชบัญญัติใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๐ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ ๙๐ หรือ ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (กล่าวคือ เป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบางส่วนมีผลใช้บังคับภายหลังจากวันที่กฎหมายทั้งฉบับมีผลใช้บังคับ) หรือกรณีที่มาตรา ๒ บัญญัติให้พระราชบัญญัติใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ ๙๐ หรือ ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๐ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (กล่าวคือ เป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายบางส่วนมีผลใช้บังคับก่อนวันที่กฎหมายทั้งฉบับมีผลใช้บังคับ) ในกรณีเช่นว่านั้นหากมาตรา ๑๐ นั้นเป็นบทบัญญัติที่ต้องมีการออกกฎหรือดำเนินการอย่างใดเพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง การนับระยะเวลา ๒ ปี หรือ ๔ ปี^{๑๒} จะต้องนับตามระยะเวลาที่มาตรา ๑๐ มีผลใช้บังคับ มิใช่นับตามที่กฎหมายนั้นทั้งฉบับมีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้วางหลักไว้ว่า การที่มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ บัญญัติให้ต้องออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ ภายในสองปี นับแต่ “วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ” หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ ๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายบางส่วนมีผลใช้บังคับก่อนหรือภายหลังจากวันที่กฎหมายทั้งฉบับมีผลใช้บังคับ หรือ ๒) บทบัญญัติบางส่วนจะใช้บังคับเมื่อมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น หรือ ๓) มีผู้มีอำนาจออกกฎขึ้นภายหลังที่กฎหมายฉบับนั้นมีผล

ใช้บังคับด้วย ซึ่งจะต้องนับระยะเวลาตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แยกต่างหากจากระยะเวลาในการออกกฎตามบทบัญญัติส่วนอื่นของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว^{๑๓} ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงควรระมัดระวังกรณีที่ต่อนับระยะเวลาแยกส่วนจากกฎหมายทั้งฉบับดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มาตราให้อำนาจออกกฎมีผลใช้บังคับก่อนกฎหมายนั้นทั้งฉบับ เพราะหากนับผิดอาจส่งผลให้บทบัญญัติกฎหมายส่วนดังกล่าวสิ้นผลบังคับไปก่อนได้

๕. ข้อเสนอเพิ่มเติมกรณีบทบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎสามารถใช้ออกกฎได้หลายฉบับ

โดยที่มาตรา ๒๒ วรรคสอง บัญญัติผลทางกฎหมายสำหรับกรณีที่ “มิได้มีการออกกฎ” เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้ ให้บทบัญญัติในกฎหมายนั้นเป็นอันสิ้นผลบังคับ ซึ่งบทบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎโดยส่วนใหญ่เป็นบทบัญญัติสำหรับออกกฎเพียงหนึ่งฉบับ จึงไม่มีปัญหาอะไร อย่างไรก็ตามมีบางกรณีที่บทบัญญัติในกฎหมายสามารถใช้ในการออกกฎได้หลายฉบับ อาทิ บทบัญญัติที่ให้อำนาจหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับประชาชนประกอบการหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน หรือแม้กระทั่งบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกกฎเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาต ตัวอย่างเช่น มาตรา ๙๐ วรรคสี่^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๓} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๒๐๒/๒๕๖๔, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๗

^{๑๔} มาตรา ๙๐ การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์จะกระทำต่อเมื่อได้จัดตั้งในรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดหรือเมื่อเป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ด.

ประเภทการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ฯลฯ แล้ว แต่ยังสามารถใช้ในการออกกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทอื่นได้อีก เป็นต้น จึงเกิดคำถามว่า ในกรณีที่บทบัญญัติในกฎหมายสามารถใช้ในการออกกฎหมายได้หลายฉบับและได้มีการออกกฎหมายตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ภายหลังพ้นกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ และหน่วยงานประสงค์จะออกกฎหมายตามบทบัญญัตินั้นเพิ่มเติม (ซึ่งเป็นกฎฉบับใหม่ เรื่องใหม่ ไม่ใช่กฎฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎที่ออกมาแล้ว) จะสามารถออกได้หรือไม่

ในประเด็นนี้มีความเห็นเป็นสองฝ่าย ฝ่ายแรกเห็นว่า เมื่อได้มีการออกกฎหมายตามบทบัญญัติในกฎหมายใดแล้ว บทบัญญัตินั้นย่อมไม่อาจสิ้นผลบังคับตามมาตรา ๒๒ วรรคสองได้ ดังนั้น หน่วยงานจึงสามารถออกกฎหมายตามบทบัญญัติซึ่งยังมีผลบังคับทางกฎหมายได้ต่อไปตามปกติ แต่ฝ่ายที่สองเห็นว่า การตีความในแนวทางดังกล่าวอาจขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๒ วรรคสอง เพราะการที่มีได้ออกกฎเรื่องนั้นภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด ได้ส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนั้นได้ เรื่อยมาจนล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว บทบัญญัติกฎหมายในส่วนนั้นจึงต้องถือว่าสิ้นผลสำหรับการออกกฎหมายในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กฎฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎที่ออกมาแล้วตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง หน่วยงานจึงไม่สามารถออกกฎเรื่องอื่นเป็นการเพิ่มเติมได้อีกต่อไป

ทั้งนี้ โดยส่วนตัวแล้วผู้เขียนมีความเห็นคล้อยไปในแนวทางของฝ่ายที่สอง อย่างไรก็ตาม ปัญหาข้อกฎหมายนี้ยังคงต้องรอการใช้การตีความบทบัญญัติมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ จากคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย หรือศาลต่อไป

๖. ข้อสังเกตเพิ่มเติมกรณีกฎที่ออกในชั้นแรก มีการมอบอำนาจช่วงให้ออกกฎต่อไปอีกได้

ถึงแม้ว่ามาตรา ๒๒ วรรคสอง จะบัญญัติให้บทบัญญัติในกฎหมายสิ้นผลสำหรับกรณีที่ “มิได้มีการออกกฎ” ตามบทบัญญัตินั้นก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี ในบางกรณีแค่เพียงมีการออกกฎในทางรูปแบบอาจยังไม่เพียงพอหากในทางเนื้อหาแล้วกฎที่ออกยังไม่สามารถทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ กล่าวโดยเฉพาะคือ กรณีที่การออกกฎลำดับศักดิ์สูงในชั้นแรก (เช่น กฎกระทรวง) มีการมอบอำนาจให้รัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการสามารถไปออกกฎที่มีลำดับศักดิ์ต่ำกว่าเพื่อกำหนดรายละเอียดบางประการเพิ่มเติม (เช่น ประกาศกระทรวงหรือประกาศกรม) ในกรณีเช่นว่านี้ หน่วยงานพึงระวังว่า กฎกระทรวงนั้นต้องกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์เพียงพอที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ด้วย เพราะหากกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ไม่เพียงพอที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายแล้วและหน่วยงานออกประกาศเพื่อกำหนดรายละเอียดทางปฏิบัติเพิ่มเติมไม่ทันระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด อาจส่งผลให้บทบัญญัติในกฎหมายสิ้นผลบังคับหรือมีผลบังคับทันทีที่พ้นกำหนดได้ ตัวอย่างเช่น กฎกระทรวงที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตมิได้กำหนดเอกสารประกอบการยื่นคำขออนุญาตไว้ในกฎกระทรวง แต่ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด เช่นนี้การออกกฎกระทรวงอาจยังถือไม่ได้ว่ามีการออกกฎหมายที่บัญญัติในมาตรา ๒๒ วรรคสองแล้ว โดยสมบูรณ์ เพราะแม้จะมีกฎกระทรวงใช้บังคับแต่ประชาชนก็ยังไม่สามารถยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้ และเมื่อประชาชนยังไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้ กรณีจึงยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ

อย่างไรก็ตาม ประเด็นนี้ก็ยังต้องรอการตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย หรือศาลต่อไปเช่นเดียวกัน

ความรับผิดชอบออกกฎหมายไม่ทันตามตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์ การจัดทำร่างกฎหมายฯ

ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ จะไม่มีบทกำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกฎหมายที่มีบางบทบัญญัติสิ้นผลเพราะออกกฎหมายไม่ทันก็ตาม แต่หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายบทใดต้องเป็นอันสิ้นผลบังคับหรือมีผลบังคับได้แม้ยังไม่มีการออกกฎหมาย เนื่องจากออกกฎหมายไม่ทันระยะเวลาตามที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ กำหนด กรณีย่อมเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบทั่วไปของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งหน่วยงานและผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง (วินัย) หากเกิดความเสียหายแก่การบริหารราชการแผ่นดินหรือแก่ประชาชน ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓^{๑๕} และวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔^{๑๖} รวมทั้งตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีข้อสังเกตไว้^{๑๗}

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรัดการออกกฎหมายตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ โดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือการได้รับสิทธิประโยชน์ของประชาชน โดยอาจเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งหมดในความรับผิดชอบของตน ว่ามีบทบัญญัติใดบ้างที่เข้าข่ายมาตรา ๒๒ วรรคสอง และยังไม่มีการออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างใดตามที่กฎหมายนั้นกำหนด (รวมทั้งกรณีที่บทบัญญัติในกฎหมายมีการออกกฎหมายบ้างแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน) แล้วเร่งจัดทำร่างกฎหมายหรือดำเนินการดังกล่าวโดยพลันเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์หรือปฏิบัติตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ สำหรับร่างกฎหมายที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ หรือให้ความเห็นชอบ และต้องผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ก่อนส่งไปประกาศใช้บังคับใน

ราชกิจจานุเบกษาหน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ต้องใช้ ในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ^{๑๘} กล่าวเฉพาะสำหรับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ควรต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๒ เป็นอย่างช้า เพราะต้องเผื่อเวลาการดำเนินการให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย หรือไมเช่นนั้นหน่วยงานก็อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอขยายระยะเวลาตามตรา ๒๒ วรรคสอง ออกไปอีก ๑ ปีไปพร้อมกันก็ได้แต่การขอขยายระยะเวลาดังกล่าวหน่วยงานต้องไม่ลืมว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายเวลาให้ได้เฉพาะกรณีที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ เท่านั้น

ทั้งนี้ ถ้าหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยเร่งรัดดำเนินการตามตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ อย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ จะเป็นการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าวรวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่งผลให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งลดความเสี่ยงของประชาชนในการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐก็จะสามารถบังคับใช้กฎหมายในความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งลดความเสี่ยงที่จะเกิดคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับหลักนิติธรรม (Rule of Law) ตามที่ได้รับ การบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ อีกด้วย

สนใจ
ศึกษารายละเอียด
เพิ่มเติมได้ที่
QR code นี้

^{๑๕} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับ และขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๑๖} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง การดำเนินการเพื่อรองรับ และขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๑๗} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๖/๒๕๖๓, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๓

^{๑๘} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ ๑๕

NFT

(Non-Fungible Token)

นวัตกรรมสร้าง ทรัพย์สินดิจิทัล

ส่วนสารสนเทศ

NFT เป็นที่พูดถึงกันทั่วโลก ตั้งแต่ปี ๒๐๒๐ ซึ่งย่อมาจากคำว่า Non-Fungible Token แปลตรง ๆ ก็คือ Token ชนิดทดแทนกันไม่ได้ แต่ละ Token มีความสามารถเฉพาะตัว มีจำนวนจำกัด ซึ่งต่างจากโลกดิจิทัลที่เมื่อส่งไฟล์เพิ่ม จะเท่ากับการทำซ้ำ ทำสำเนา แต่เมื่อทำซ้ำไม่ได้และมีจำนวนจำกัด แตกมีความเฉพาะตัว แต่สามารถซื้อขายถ่ายโอนได้ แต่จะเป็นการซื้อ เต็ม Token เท่านั้น ไม่สามารถซื้อเพียงบางส่วนหรือซื้อเป็นหน่วยย่อยของ Token ได้ ที่สำคัญการซื้อขายจะถูกบันทึกในระบบ Blockchain ระบบคอมพิวเตอร์ที่ขึ้นชื่อมากในด้านการงานแบบไร้ศูนย์กลาง ไม่มีใครมากำกับได้ ทำให้รู้ว่า NFT ชิ้นนั้นเป็นของใคร ซึ่งสามารถจะเป็น เจ้าของได้และเก็บไปกว่าจำนวนที่ผู้สร้างได้กำหนดไว้แต่แรก การที่กำหนดคุณสมบัติเหล่านี้ขึ้นมาทำให้เราสามารถใช้น NFT แทนสินทรัพย์ ดิจิทัลที่ตั้งใจจะให้มันมีขึ้นเดียวในโลก

เมื่อเรารู้แล้วว่า NFT คืออะไร คงมีคนสนใจที่อยากนำผลงาน ของตัวเองมาวางขายในรูปแบบ NFT เพื่อหารายได้เสริมในช่วง COVID-19 แบบนี้ซึ่งผลงานที่สามารถนำมาขายทำได้ทั้งภาพวาด เพลง หรือแม้กระทั่งการโพสต์ข้อความมาขายก็ได้ ซึ่งวิธีการทำ เริ่มจากเราต้องเปิดกระเป๋าเงินเพื่อเก็บสกุลเงินดิจิทัลก่อน อย่างเช่น Metamask หรือ Trust Wallet ในส่วนนี้จะป็น ส่วนขายที่เราต้องติดตั้งลงบนเว็บเบราว์เซอร์ในคอมพิวเตอร์ หรือเราสามารถโหลดมาใช้ได้บนสมาร์ตโฟนทั้งระบบ IOS และ Android หลังจากนั้นเลือกเปิดบัญชีซื้อขาย Cryptocurrency กับตลาดซื้อขายซึ่งตอนนี้มีของไทยและต่างประเทศ สำหรับ ในประเทศไทยอาจต้องพิจารณาข้อกฎหมาย ซึ่งอยู่ในระหว่างการ พิจารณา แต่ถ้าเปิดกับตลาดต่างประเทศสามารถทำได้เลย และมีจำนวนคนใช้งานมากทั่วโลก โดยทั่วไปใช้เงินดิจิทัล ที่ชื่อว่า ETH (Ethereum) เป็นสื่อกลางในการซื้อ NFT เมื่อ

ซื้อเสร็จเรียบร้อยให้โอนเหรียญ ETH กลับเข้าไปในกระเป๋าเงิน ของเราซึ่งขั้นตอนนี้สำคัญมาก อย่าใส่ที่อยู่ของกระเป๋าเงินผิด เด็ดขาด เพราะจะไม่สามารถกู้คืนมาได้ วิธีการต่อไปให้เตรียม ผลงานที่จะนำมาเปลี่ยนเป็นทรัพย์สิน NFT ให้พร้อมเราสามารถ ใช้นามสกุลไฟล์ เช่น PNG, GIF, MP4 แต่ถ้าผลงานของเราเป็น ผลงานที่อยู่ในกระดาษ หรือเฟรมผ้าใบ ต้องนำมาสแกนให้เป็น ไฟล์ดิจิทัลเสียก่อน เมื่อเตรียมผลงานเรียบร้อยแล้วก็สามารถ อัปโหลดผลงานของเราเข้าสู่ตลาด ในขั้นตอนนี้อาจตั้งค่า บัญชีการขายของเรา เตรียมสกุลเงินดิจิทัล ที่เป็นของตลาดที่ เราไปวางขาย เพื่อเป็นค่า Gas Fee เพื่อทำธุรกรรมด้วยนั่นเอง การวางขายผลงานในรูปแบบของ NFT ในตอนนี้มีทั้งเครื่องแบบ สมัครงานหรือคนดังมากมายทั่วโลกก็มีการนำผลงานตัวเอง มาให้ทุกคนได้เป็นเจ้าของแบบง่าย ๆ แบบ NFT

NFT (NFT Non-Fungible Token) มีความน่าเชื่อถือมากแค่ไหน

เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ขอสมมติตัวอย่างกรณีที่เราอยากซื้อที่ดินสักแปลง เวลาเราซื้อสิ่งที่ได้กลับมาคือ “โฉนดที่ดิน” เพื่อเป็นการยืนยันว่าเราเป็นเจ้าของที่ดินผืนนั้นจริง ๆ โฉนดนั้นเราสามารถไปตรวจสอบได้ว่าเป็นของจริงหรือของปลอมโดยการนำไปตรวจสอบกับ “กรมที่ดิน” ถ้ากรมที่ดินยืนยันว่าของจริงก็สามารถทำได้ซื้อขายเปลี่ยนมือได้เลย ในกรณีของ NFT นั้นก็ไม่ต่างจากโฉนดที่ถูกใช้เป็นตัวยืนยันกรรมสิทธิ์ และผู้ที่เคยยืนยันให้กับ NFT นั้นเป็นของจริงหรือไม่ ก็คือระบบ Blockchain ที่เป็นเทคโนโลยีเบื้องหลังของ Cryptocurrency ทุกเหรียญที่ช่วยให้การทำธุรกรรมโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการเปลี่ยนแปลงข้อมูลแทบเป็นไปไม่ได้เลย

ตัวอย่างกรณีขาย NFT (NFT Non-Fungible Token) ที่มีการขายกันอย่างจริงจัง

ในช่วงก่อนหน้านี้มีข่าวฮือฮาเกี่ยวกับการเปิดราคา NFT ที่มากมายหลายชิ้นงานด้วยกัน โดยชิ้นแรกเราขอพูดถึงผลงานของ Jack Dosey ผู้ก่อตั้งโซเซียลมีเดีย Twitter ที่ได้นำทวิตแรกของเขาเมื่อตอนสร้างแพลตฟอร์มออกมาขายในรูปแบบ NFT โดยทวิตแรกของเค้าบอกเล่าว่า “Just set up my twitter” และมีมหาเศรษฐีจากประเทศมาเลเซียชนะการประมูล NFT ภาพนี้ไปราว ๆ ๙๒ ล้านบาท โดยเหตุผลของมหาเศรษฐีท่านนี้กล่าวเพียงสั้น ๆ ว่าทรัพย์สิน NFT อันนี้เปรียบได้ดังรูปภาพโมนาลิซ่า ของเลโอนาร์โด ดา วินชี เลยทีเดียว หรือจะเป็นภาพน้องผู้หญิงที่ยืนยิ้มอยู่หน้าบ้านในขณะที่ไฟกำลังไหม้ ที่ทั่วโลกได้นำมาตัดต่อทำเป็นภาพล้อเลียนกันสนุกสนาน ทุกโซเซียลมีเดีย โดยน้อง Zoe Roth ที่เป็นเจ้าของภาพชุดนี้ได้นำภาพมาวางขายในรูปแบบ NFT ในราคาคราว ๆ ๑๕ ล้านบาท ถึงแม้จะขายภาพนี้ไปแล้วแต่ผู้ขาย

ยังสามารถได้รับส่วนแบ่ง ๑๐% หากเจ้าของ NFT นั้นนำภาพของเธอมาวางขายอีกครั้ง

นอกจากนี้ในบ้านเราก็มีศิลปินคนดังมากมายเริ่มที่จะมีวางขายทรัพย์สินในรูปแบบ NFT อย่างเช่น คุณปาล์ม แห่งวงดนตรี Instinct ก็มีการนำผลงานภาพวาดของตัวเอง มาขายในรูปแบบของทรัพย์สิน NFT เป็นผลงานภาพในชุด Siam Rangers ในราคาภาพละประมาณ ๐.๓๐ ETH นอกจากนี้ยังมีศิลปินรุ่นใหม่ อย่างเช่น YouTuber จากช่อง Riety ศิลปินเพลงฮิปฮอปวัยรุ่นชื่อดัง YOUNGOHM หรือนักร้องรุ่นเก๋าตัวพ่อของวงการศิลปะอย่าง Tik Shiro แต่ละคนก็มีผลงานในรูปแบบ NFT ด้วยกันทั้งนั้น และราคาของผลงานพวกเขาก็มีมูลค่ามากขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกวัน

สำหรับอนาคตแนวคิดของ NFT ยังเป็นที่จับตามองไปอีกสักพักว่าจะเป็นอย่างไร จะถูกนำไปใช้แล้วทุกคนเข้าใจแนวคิดนี้ได้มากขนาดไหน ซึ่ง NFT ถูกออกแบบมาเพื่อคนเฉพาะกลุ่มที่เห็นมูลค่าของสินทรัพย์ดิจิทัลบางอย่างเท่านั้น การที่จะเป็นที่ยอมรับและถูกยอมรับในวงกว้างจนสามารถนำมาใช้กับสินทรัพย์อื่น ๆ ได้นั้นอาจจะต้องใช้เวลามากพอสมควร แต่การใช้ NFT ยังคงต้องมีความระมัดระวังเช่นกัน เพราะอย่างที่เรารู้ว่า NFT คือเหรียญที่แสดงกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของของสินทรัพย์นั้น ๆ ซึ่งคำว่า “กรรมสิทธิ์” เราต้องตรวจสอบให้ละเอียดว่าได้สิทธิขนาดไหน บาง NFT ที่เป็นตัวแทนของงานศิลปะอาจจะให้สิทธิเราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ แต่บาง NFT อาจจะไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ สิทธิดังกล่าวอาจจะยังอยู่กับผู้สร้างผลงานก็เป็นไปได้เช่นกัน

ผู้จัดทำ

นางสาวศิริรัตน์ เมื่องรี นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ
นายวรกร อินท่า นักวิชาการคอมพิวเตอร์

Smart Farmer

หนึ่งในยุทธศาสตร์ การสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขัน

โดย กลุ่ม ป.ย.ป. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายในการพัฒนาเพื่่มนัยกระดับศักยภาพของประเทศ ในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ คือ ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต และได้กำหนด แนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรเพื่ออนาคต ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ และการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นจุดแข็งของประเทศไทย

จะเห็นได้ว่าหนึ่งในเป้าหมายการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน คือภาคเกษตร เนื่องจากภาคเกษตรมีบทบาท สำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ไทยมีศักยภาพด้านการผลิตและการค้าสินค้าทางเกษตร ในเวทีโลก ซึ่งสามารถต่อยอดโครงสร้างทางธุรกิจด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูง และขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมการพัฒนาภาคเกษตรให้มีศักยภาพและมีขีดความสามารถในทางการแข่งขัน เป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติโดยการยกระดับผลผลิตภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้าง รายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหาร และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกษตรกร โดยมีแนวทางพัฒนาการเกษตรสร้างมูลค่า ๖ ด้าน ดังนี้

๑. เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่:

ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งมีความแตกต่างและมี เอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงการขึ้นทะเบียน และคุ้มครองสิทธิให้สินค้าเกษตร

๒. เกษตรปลอดภัย:

พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และระบบการรับรองความ ปลอดภัย และสามารถตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับ ของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนและสร้าง แรงจูงใจให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน

๓. เกษตรชีวภาพ:

ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔. เกษตรแปรรูป:

สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะให้มี คุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๕. เกษตรอัจฉริยะ:

นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ด้านการเกษตร ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ ทางทางการเกษตร รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรให้เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยคำนึงถึง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. ระบบนิเวศการเกษตร:

สนับสนุนให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการ ได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เกษตรกร ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรให้ผลิตในเชิงพาณิชย์ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรให้สอดคล้อง ตรงความต้องการของตลาด

สำหรับบทความนี้จะกล่าวถึงเฉพาะ
ในส่วนของ “เกษตรอัจฉริยะ” หรือ Smart
Farmer ก่อนอื่นเราทำความรู้จักกับ
Smart Farmer กันก่อน มีผู้ให้ความหมาย
หรือคำนิยามของคำว่า Smart Farmer ไว้
หลากหลายมิติ เช่น

Smart Farmer คือ เกษตรกรที่มี
ความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบ
การตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพ
ของสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
และมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร
(ที่มา: รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง
การขับเคลื่อนเกษตรปราดเปรื่อง (Smart
Farmer) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ
และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยคณะ
กรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา)

Smart Farmer คือ เกษตรกรที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
และระบบดิจิทัล นวัตกรรม รวมถึงข้อมูลหรือแนวคิดทางธุรกิจ
แบบใหม่ เพื่อผลักดันประสิทธิภาพการผลิตของตนเองให้ได้
มากที่สุด ภายใต้งบประมาณที่เหมาะสมที่สุด (ที่มา: Tech:
<https://blog.pttexpresso.com/what-is-smart-farmer/>)

Smart Farmer หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็น
เกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละ
สาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและบริหารจัดการ
การผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึง
คุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อม
(ที่มา: คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer
และ Smart Officer: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

สรุปได้ว่า Smart Farmer คือ ผู้ประกอบการเกษตรที่มีการ
ใช้ข้อมูล เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่การดำเนินธุรกิจ
การเกษตรอย่างทันสมัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

หลังจากรับรู้เป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถในการ
แข่งขันของภาคเกษตรและเข้าใจความหมายของคำว่า Smart
Farmer แล้ว ที่นี้เรารู้จัก Smart Farmer ตัวจริงที่ประสบ
ความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกร และสามารถต่อยอด
การเกษตรเป็นธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว นั่นคือ นายกัมปนาท
บัวจันทร์ เจ้าของฟาร์มสุขมี เกษตรอินทรีย์ หนึ่งในกลุ่ม Smart
Farmer อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

กัมปนาท บัวจันทร์ เกิดที่บ้านโคกสูง ตำบลแหลม
อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาด้าน
วิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
หลังจบการศึกษาได้ประกอบอาชีพทางด้านวิศวกรรม โดยเป็น
ผู้ควบคุมการออกแบบภายใน บริษัทเอกชนในจังหวัดภูเก็ต
และยึดอาชีพวิศวกรยาวนานถึง ๑๕ ปี แต่ความตั้งใจตลอดเวลา
คือ อยากผันตัวเองกลับมาเป็นเกษตรกรตามความคุ้นชินแต่เด็ก
จึงตัดสินใจลาออกจากบริษัทและเดินทางกลับบ้านนครศรีธรรมราช
พร้อมกับครอบครัว เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ โดย
ตั้งเป้าหมายว่า “ต้องประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกร
ภายในเวลา ๒ ปี” และมีวิสัยทัศน์ คือ “ทำเกษตรแบบอินทรีย์
ใช้เทคโนโลยีในการนำทาง” กำหนด mission ไว้ ๕ ประการ
คือ เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายถ่านไบโอชาร์ มูลไส้เดือน พันธุ์ไม้
ดินปลูก และฟาร์มสุขมี (บ้านพักและศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์)

กัมปนาทกลับมาเริ่มทำอาชีพเกษตรกร ด้วยพื้นที่เพียง ๑ ไร่ ๔๗ ตารางวา ซึ่งเดิมเป็นสวนปาล์มน้ำมัน สิ่งแรกที่ต้องทำคือ จะบริหารพื้นที่ ๑ ไร่เศษนี้อย่างไรให้มีรายได้พอสำหรับครอบครัว ๔ คน คือ ตนเอง ภรรยา และลูกอีก ๒ คนที่กำลังเรียนหนังสือ ซึ่งพื้นที่ปลูกปาล์มเพียง ๑ ไร่เศษ ไม่มีทางที่จะสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว ๔ คน จากประสบการณ์การทำงาน ในภาคเอกชน เขาจึงใช้หลักการบริหารสมัยใหม่ที่เรียกว่า กฎพาเรโต (Pareto Principle) คือ ทำน้อยได้มาก พร้อมกับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นแนวทาง ในการดำเนินงานด้านการเกษตร และเป็นที่มาของ mission ๕ ประการ ในการสร้างรายได้ คือ

๑. ถ่านไบโอชาร์

ขายถ่าน เป็นผลิตภัณฑ์แรกที่กัมปนาทลงมือทำ โดยมีเป้าหมายว่าต้องขายได้วันละ ๓๐๐ บาท ถึงจะมีเงินพอ สำหรับใช้จ่ายในแต่ละวัน นั่นเป็นที่มาว่า ทำไมต้องเป็น ถ่านไบโอชาร์ เพราะถ่านไบโอชาร์จะขายได้ในราคาที่สูงกว่า ถ่านหุ้ดต้มทั่วไป ตลาดกว้างกว่า เนื่องจากถ่านไบโอชาร์ ใช้ประโยชน์ได้มากกว่าการเป็นเชื้อเพลิง นอกจากนี้ การเผาถ่านไบโอชาร์ยังให้น้ำส้มควันไม้ (ผลิตภัณฑ์ อินทรีย์ที่ใช้ประโยชน์หลากหลายในทางเกษตร หรือ ใช้กับสัตว์เลี้ยงในบ้าน) ที่สามารถนำไปบรรจุขวดขาย เพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง จากเป้าหมายวันละ ๓๐๐ บาท เวลาผ่านไป ๒ ปี ผลิตภัณฑ์ถ่านไบโอชาร์และน้ำส้ม ควันไม้จากฟาร์มสุขมี สร้างรายได้เฉลี่ยถึงวันละ ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท

๒. มูลไส้เดือน

ผลิตภัณฑ์ตัวที่สองที่จะสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ในเงื่อนไข พื้นที่น้อย ลงทุนไม่สูงมาก กัมปนาทเริ่มจากเลี้ยงไส้เดือนในกระบะ เลี้ยงไม่กี่สิบใบ ร่อนมูลไส้เดือนเองด้วยมือเปล่า โดยตั้งเป้าหมายว่า จะขายมูลไส้เดือนให้ได้ ๒ ตัน เมื่อทำได้สำเร็จก็เพิ่มเป้าหมายเป็น ต้องมีกระบะเลี้ยงไส้เดือน ๓๐๐ กระบะ และมีการนำเทคโนโลยี คือ เครื่องร่อนมูลไส้เดือนเข้ามาช่วยผ่อนแรงและเพิ่มปริมาณการผลิต เป้าหมายสูงสุดสำหรับผลิตภัณฑ์นี้ คือ ขยายตลาดเลี้ยงไส้เดือนให้ได้ ๕๐๐ กระบะ เพื่อให้มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคาดว่า เป้าหมายนี้จะสำเร็จได้ภายในไม่กี่เดือนจากนี้

จากผลิตภัณฑ์มูลไส้เดือนนี้ กัมปนาทสามารถต่อยอดธุรกิจเพิ่ม โดยการขายตัวไส้เดือนทั้งผ่านทาง online และ onsite สำหรับลูกค้า มาเยี่ยมชมฟาร์ม นอกจากนี้ เขายังแบ่งปันความรู้และเทคนิค การเลี้ยงไส้เดือน เพื่อให้ผู้อื่นนำไปประกอบอาชีพต่อได้ด้วย

เป็นหนึ่งในเป้าหมายที่ตั้งใจทำแต่ต้น ด้วยความที่กัมปนาทมีพื้นที่ทำเกษตรเพียง ๑ ไร่เศษ การทำสวนผลไม้หรือปาล์มน้ำมันตามที่พ่อแม่เคยทำน่าจะเป็นเรื่องยาก เขาจึงเลือกที่จะขายพันธุ์ไม้ ซึ่งนอกจากใช้พื้นที่เพาะปลูกไม่มากแล้ว ยังขายได้ตลอดทั้งปี พันธุ์ไม้ที่กัมปนาทเลือก คือ ฝรั่งหงเป่าสือ เนื่องจากเป็นผลไม้ราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด และสามารถปลูกในที่ดินของเขาได้ (ด้วยวิธีการปรุงดินแบบเกษตรอินทรีย์) กัมปนาทใช้พื้นที่เพียง ๑๐๐ ตารางวา สำหรับปลูกและขยายต้นฝรั่งหงเป่าสือโดยแบ่งพื้นที่ ๘๐% ปลูกเพื่อตอนกิ่งขาย และพื้นที่อีก ๒๐% ปลูกเพื่อเก็บผลมาต่อยอดธุรกิจในฟาร์มและเป็นอาหารในครอบครัว แบ่งปันเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังเป็นสนามเด็กเล่นสำหรับเด็ก ๆ เพื่อให้ปิ่นปายต้นไม้เหมือนวัยเด็กของตนเอง

สำหรับผลิตภัณฑ์นี้เกิดจากการวิเคราะห์ตลาด เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมาตลาดไม้ประดับและตกแต่งหรือไม้หายากในบ้านเราเป็นที่นิยมกันมาก และตลาดนี้น่าจะยืนยาวไปอีกนานถึงแม้เทรนด์ต้นไม้จะเปลี่ยนไป แต่สิ่งหนึ่งที่จะคงทนและขายได้ตลอด คือ ดินปลูก ประกอบกับตนเองมีวัตถุดิบคือมูลไส้เดือนอยู่แล้ว ดินปลูก จึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าจะสร้างรายได้โดยไม่ต้องเพิ่มต้นทุนมากนัก กัมปนาทเริ่มจากการคิดค้นสูตรดินปลูกและทดลองใช้ในฟาร์มตนเองจนเห็นผลจึงเริ่มทำการตลาดและเริ่มผลิต (ผสมดิน) ด้วยแรงงานคนในครอบครัว เมื่อลูกค้ามีมากขึ้นขายดินปลูกได้ในจำนวนมากตามที่ตั้งเป้าไว้ก็ซื้อเครื่องจักรในการผสมดินเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต แต่ยังคงอยู่ในปริมาณที่ตนเองสามารถบริหารจัดการได้

เป็นเป้าหมายสูงสุดที่จะต่อยอดจาก mission ๔ ประการแรก ซึ่งนอกจากจะเป็นธุรกิจที่ต่อยอดจากผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว ความมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งที่กัมปนาทอยากทำ คือ การแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคการเป็น smart farmer ที่ประสบความสำเร็จให้แก่ผู้อื่น เขาจึงได้ต่อยอดการทำฟาร์มสเตย์ที่พิกัดเล็ก ๆ ขนาดไม่เกิน ๗ คน ซึ่งผู้ที่จะมาพักที่ฟาร์มสเตย์แห่งนี้ คือ คนที่สนใจศึกษางานเกษตรอินทรีย์ คอนเซ็ปต์ในการดำเนินธุรกิจนี้ของเขาคือ จะรับเฉพาะลูกค้าที่ซื้อคอร์สเข้ามาเรียนหลักสูตรถ่านไบโอชาร์ มูลไส้เดือน พันธุ์ไม้ ดินปลูก หรือแม้แต่การเพาะเลี้ยงปลาในบ่อขนาดเล็ก (จากการจัดสรรที่ดินตามแนววิถีเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งจะพูดถึงในลำดับต่อไป)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็ ของฟาร์มสุขนิ เกษตรอินทรีย์

กัมปนาทเริ่มอาชีพใหม่ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข มาเป็นหลักในการทำงานดังนี้

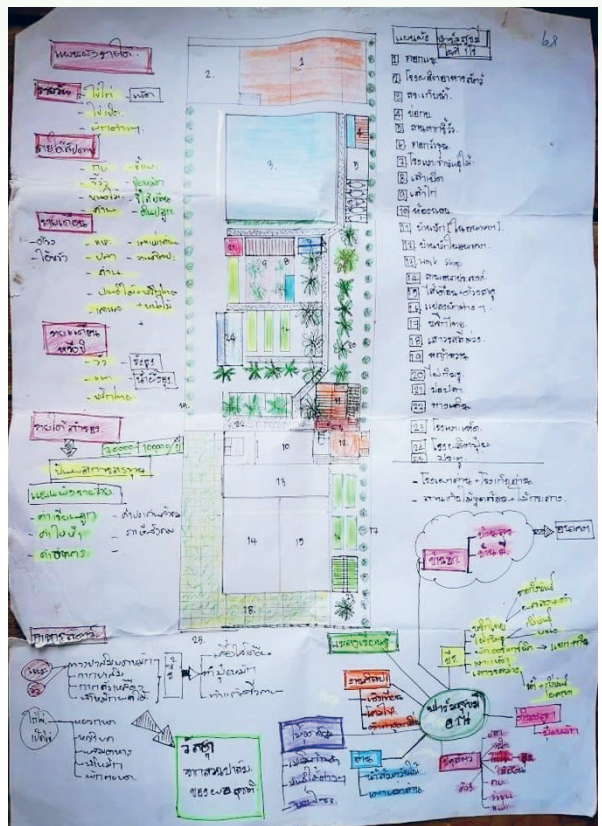
๑. ความพอประมาณ (ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น) การทำฟาร์มสุขนิ เกษตรอินทรีย์ กัมปนาทเริ่มทีละขั้น ตั้งเป้าหมายไม่เกินกำลัง และสามารถทำได้จริง เมื่อสำเร็จตามเป้าหมายแล้วจึงเพิ่มเป้าหมายในขั้นที่สูงขึ้น แม้กิจการจะเจริญขึ้นกัมปนาทไม่ได้จ้างแรงงานเพิ่ม แต่เลือกที่จะกำหนดปริมาณการผลิตหรือยอดขายในบริบทที่ตนเองและครอบครัวสามารถบริหารจัดการได้ เพื่อป้องกันความเสี่ยง motto ของกัมปนาทคือ “เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ”

๒. ความมีเหตุผล (การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ) การทำฟาร์มสุขนิ เกิดจากการคิดวิเคราะห์ และมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน การตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ของฟาร์มเกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้และความต้องการตลาด ความพร้อมของครอบครัวที่จะสามารถดำเนินการได้

๓. ภูมิคุ้มกัน (การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น) การสร้างฟาร์มสุขนิ กัมปนาทได้สร้างภูมิคุ้มกันโดยไม่กู้หนี้ยืมสิน แต่เลือกที่จะเริ่มจากสเกลเล็ก ๆ ที่สามารถบริหารจัดการได้ในครอบครัว เช่น ผลิตปุ๋ยมูลไส้เดือน ดินปลูก โดยใช้แรงงานในครอบครัว จนสามารถทำการตลาดได้ และมีรายได้ตามเป้าหมายขั้นต้น จึงจะขยายการผลิตและซื้อเครื่องจักรช่วยทุ่นแรง ภายใต้เงื่อนไขที่ยึดถือ คือ ต้องไม่สร้างหนี้

ส่วน ๒ เงื่อนไขที่นำมาปรับใช้ในการทำงาน ได้แก่

๑. ความรู้ ก่อนตัดสินใจลาออกจากงานมาทำเกษตร กัมปนาทได้ศึกษาและวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน และกำหนดเป้าหมายแต่ละขั้น ทำการเกษตรโดยคำนึงถึงภูมิสังคมสรรพกำลังของตนเอง และแนวโน้มความเป็นไปได้ทางการตลาด ทำการทดลองจนเกิดผลจึงผลิตเพื่อขาย และยังมีการศึกษาเพื่อต่อยอดผลิตภัณฑ์ของฟาร์มเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น ปรับปรุงดินจากดินเหนียวเป็นดินร่วนที่เหมาะสมกับการปลูกฝรั่ง ขายน้ำส้มควันไม้จากการเผาถ่านไปไอซาร์ ขายตัวไส้เดือนเพิ่มเติมจากมูลไส้เดือน นำผลฝรั่งหึ่งเป่าสี้อมมาทำน้ำปั่นผลไม้ หรือนำปลานิล (จากสระในฟาร์ม) มาทำพิซซ่าน้ำปลานิลขายในร้านกาแฟ ซึ่งเป็นธุรกิจต่อยอดหนึ่งของฟาร์ม

๒. คุณธรรมหลักที่สำคัญของการบริหารงานฟาร์มสุข มี เกษตรอินทรีย์ คือ มีสุขร่วมกันและแบ่งปันความรู้ จะเห็นได้ว่าแนวทางการบริหารงานอยู่บนพื้นฐานของหลักคุณธรรม มีการแบ่งปันความรู้ เทคนิค และวิธีการทำการเกษตรให้ประสบความสำเร็จตามภูมิสังคมของแต่ละท้องถิ่นที่ถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยงและขยายพันธุ์น่องมี (ปลานิล)หรือน่องสุข (ปลาตะเพิม) พร้อมแบ่งพันธุ์ปลาให้โดยไม่คิดมูลค่า นอกจากนี้ ฟาร์มสุขมียังทำงานร่วมกับเครือข่าย Smart Farmer อำเภอหัวไทร โดยมี ฟาร์มเกษตรอินทรีย์เป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร่วมกัน ๓ ฟาร์ม ได้แก่ ฟาร์มสุขมี ฟาร์มบายใจ และสุขนิยมฟาร์ม

นี่คือตัวอย่างความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมของการพัฒนาในยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แม้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะไม่มีภารกิจที่ได้รับมอบหมายโดยตรงในการขับเคลื่อนเป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แต่สำนักงานฯ ในฐานะหน่วยงานด้านกฎหมาย ซึ่งมีภารกิจในการจัดทำกฎหมาย ตรวจสอบพิจารณาร่างกฎหมาย พัฒนากฎหมายให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งผลักดันการแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายให้มีเท่าที่จำเป็น และไม่สร้างภาระแก่ประชาชน จึงมีส่วนสนับสนุนทุกภารกิจของยุทธศาสตร์ชาติ โดยที่กฎหมายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารและพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงมีบทบาทในการสนับสนุนความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ โดยการเร่งรัดผลักดันการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาข้อติดขัดในการปฏิบัติ หรือแก้ไข/ปรับปรุง รวมทั้งยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตของประชาชน เพื่อให้ได้กฎหมายที่ดี สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ให้กฎหมายเป็นเครื่องมือสนับสนุนการประกอบอาชีพและคุ้มครองสิทธิประชาชน ดังวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ว่า Better Regulation for Better Life (พัฒนากฎหมายเพื่อพัฒนาชีวิตของประชาชน)

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เข้าร่วมพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา โดยมี พลเอก ประชาพัฒน์ วังนระรัตน์ เจ้ากรมพระธรรมนูญ ได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้แทนเข้าร่วมลงนาม เมื่อศุกร์ ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมพระธรรมนูญ โดยมีสาระสำคัญ เช่น การพัฒนาบุคลากรการวิจัยและวิชาการ การใช้ฐานข้อมูลทางกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา และบริษัท ไมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการนำร่องในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Transformation) โอกาสนี้ ได้รับเกียรติจากหม่อมหลวงชโยทิต กฤดากร ผู้แทนการค้าไทย และ พล.ต.ท. พิจาร จิตติรัตน์ ที่ปรึกษา รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ร่วมเป็นสักขีพยาน โดยมี นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา นางชนันท์ ปาร์ค ผู้ช่วยที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายสำนักงานใหญ่ไมโครซอฟท์เอเชีย และนายธนวัฒน์ สุธรรมพันธุ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทไมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ตึกนิรสิมสโร ทำเนียบรัฐบาล

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง รองเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา ทำหน้าที่ประธานการประชุมคณะทำงานพิจารณา กำหนดตัวชี้วัดและติดตามผลการประเมินส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และการประชุมคณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ ๔.๐ (PMQA 4.0) (Working Team) ของสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ หมวด ๖ การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ เมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Microsoft Teams

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จำนวน ๔๐๐ คน และแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐๐ คน
๒. กำหนดวันและสถานที่สำหรับส่งบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง
๓. เพิ่มคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจาก ๕ คน เป็น ๙ คน
๔. กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละจังหวัดและแบ่งเขตเลือกตั้ง
๕. กำหนดการตรวจสอบสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่ถูกสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
๖. กำหนดการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองและการให้หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร ทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต
๗. กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง
๘. กำหนดข้อห้ามในการหาเสียง การออกเสียง การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน
๙. กำหนดวิธีดำเนินการกรณีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับบัตรเลือกตั้ง
๑๐. กำหนดการคำนวณสัดส่วนเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
๑๑. ให้ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ภายใน ๖๐ วัน
๑๒. กำหนดวิธีปฏิบัติในการลงคะแนนและการหาเสียง

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

๑. กำหนดการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งจะทำให้การดูแลปัญหาของประชาชนมีความใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพ และประชาชนได้ใช้เจตจำนงในการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น
๒. กำหนดหลักปฏิบัติในการเสนอชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

